

„HERBÁL PARA” DROGPOLITIKAI CIVIL FÓRUM

2015. JÚNIUS 11. KOSSUTH KLUB

BESZÁMOLÓ

Az addiktológiai ellátórendszer nincs felkészítve a designer szerhasználók tömegeire. Sok szakmai szervezet és intézmény teljes létbizonytalanságban vagy megszűnőben van, holott az új típusú szerek meghatározóak lettek a kábítószerpiacon. A civilek teljes paradigmaváltást sürgettek a hazai drogpolitikában, és többen követelték, hogy a nemzeti háttérintézmények végezzék a munkájukat. A nemzeti drogkoordinátor idénre egy milliárd, jövőre másfél milliárd forinttal remél többet a drogügynek, de ígérni nem tud semmit, mondván nem rajta múlik. A négy nagy drogszakmai ernyőszervezet találkozásánál, a Herbál Para c. civil fórumon a szakemberek saját tapasztalataikra épülő, ún. élő jelentést, szubjektív helyzetértékelést készítettek, amelynek írott változatát hamarosan nyilvánosságra hozzák.

Óriási érdeklődés mellett zajlott a civil drogszakma hagyományos éves fóruma május 11-én, amely 150 megjelent előtt, ötödik alkalommal kívánt drogpolitikai helyzetképet festeni. A Magyar Drogprevenációs és Ártalomcsökkentő Szervezetek Szövetsége, az Ártalomcsökkentők Szakmai Egyesülete, a Magyar Addiktológiai Társaság és a Magyar Dropterápiás Intézetek Szövetsége idei közös rendezvényének programja a „biofű”, (szintetikus kannabinoidok) elsöprő arányú megjelenésére épült. A délelőtti előadók többsége hangsúlyozta, hogy a designer szer-fogyasztás jelensége számos dimenzióban súlyos aggodalomra ad okot. Az ismeretlen szerek számának növekedése, a hozzáférés emelkedése, elterjedtsége, a változó szerhasználati szokások, a kezelési igények változása - benne a mérgezési esetek számának drasztikus emelkedésével - és az adatgyűjtési, adminisztrációs, kutatási nehézségek mind új és jelentős kihívásokat jelentenek a szakmának, összegezte Horváth Gergely, a Nemzeti Drog Fókuszpont munkatársa. 2014-ben 101 új szer jelent meg az európai piacon, míg itthon 42, s a tavalyi évben a rendőrségi lefoglalások számában a biofű duplája lett a „valódi fűnek”, a marihuánának. A könnyű hozzáférést segíti, hogy a szintetikus szerek ára folyamatosan csökken, ma 500 Ft-ért már bárki hozzájuthat egy adag designer szerhez, melyek közül a biofű (herbál) és a kristály a leggyakoribb, ismertette Dr. Csesztregi Tamás, a Bűnügyi Szakértői és Kutatóintézet munkatársa. Az idén tavasszal indult ISEC droghulladékot bevizsgáló országos kutatás, amely elsősorban a hazai túcsere programok munkatársaira és 120 képzett önkéntes bevonására épít, első hónapjának részeredményei (800 db droghulladék alapján) a mefedron kiemelt jelenlétét mutatják, hangzott el Dr. Csorba József, a Soroksári Addiktológiai Centrum szakmai vezetőjének előadásában, megjegyezve, hogy a metadon is gyakori, és nyomokban a heroin is jelen van. Az elterjedtség és a droghasználati szokások vonatkozásában Móró Levente, a Magyar Pszichedelikus Közösség alapítója hangsúlyozta, hogy tapasztalataik szerint négy fő használati kör különböztethető meg: a designer szerek népszerűek a „maji fíjatalok”, például a középiskolások között, a hajléktalanok, a gettóban élők – gettószerű városrészek és súlyosan elmaradott települések, országrészek lakói körében – és az ún. kísérletező pszichonauták között, de utóbbiak marginális csoportot képeznek a többiekhez képest. Fliegauf Gergely, korábban börtönpszichológusként dolgozó szakértő úgy látja, hogy ma azt jelenti a biofű, ami a 80-as években volt a szípu, és a büntetés-végrehajtási intézményekben való markáns biofű-jelenlétet mutatják a tavaly októberi tapasztalatok is, amikor egy budapesti börtönből 10 embert kellett kórházba szállítani mérgezéses tünetek miatt. Szintén a legszegényebbek, leghátrányosabb településeken élők kiemelt

veszélyeztetettségére utalt Sárosi Péter, a TASZ drogpolitikai szakértője is, a súlyos, generációs munkanélküliséggel küzdő Mátraverebélyen forgatott [dokumentumfilmjük](#) tapasztalatain keresztül. A filmben megszólalók részletesen beszámolnak arról, hogy már 10-14 éves gyerekek körében is népszerűek a designerek, s hogy a tanárok teljes eszköztelensége jelenleg csak az iskolarendszertől való kiemelés teszi lehetővé. Sárosi előadásában azt is hangsúlyozta, hogy míg az intravénás fogyasztók körében Európában egyedülálló szerváltás történt Magyarországon, nálunk a kormányzat még hallani sem akar a már Párizsban, Lisszabonban is létrehozott felügyelt injekciós szerhasználói szobákról, sőt, a túcsere programok ellehetetlenülését is tétlenül nézi. A döntéshozói oldalt a fórumon, Czibere Károly helyettes államtitkár távolmaradása okán, Müller Éva nemzeti drogkoordinátor képviselte. A megjelent civil szakemberek kemény kritikával illették a kormányzat képviselőjét, amiért előadásában szinte kizárólag a jogi szabályozás jelentőségére tért ki. Müller elismerte, hogy a jelenlegi kihívások komoly újragondolást igényelnek a kormánytól, hozzátéve, hogy a drogügy idénre egy milliárddal, jövőre másfél milliárd forinttal több forrást igényelt a központi költségvetésből, de bizonytalan még a területre fordítható költség nagysága. Ugyanakkor hozzátette, hogy a Nemzeti Drog-ellenes Stratégia alapján nemrégiben elkészült szakmapolitikai program több mint 50 intézkedést tartalmaz, de a designer-jelenség megfékezésére szolgáló prioritásokról, időhiány miatt, nem ejtett szót. Az előadások utáni vitában, melyet Dr. Személyácz János, a tavaly megalakult Kábítószerügyi Civil Koordinációs Testület elnöke moderált, a civilek általános elégedetlensége volt érzékelhető. Többen jelezték a súlyos forráshiányt, a szakmai intézmények és szervezetek drámai kapacitáshiányát és a napi működéskben súlyos gondokat okozó információhiányt. Hangsúlyt kapott a Nemzeti Drogmegelőzési Iroda passzivitása, míg Topolánszky Ákos, a MADRISZ elnöke legtragikusabbnak azt látta, hogy a bizonyíték-alapú ellátás teljes hiánya és a jogi szabályozástól remélt egyedi megoldás illúziója, az érintett döntéshozók valóságtól való teljes elszakadását jelzik. Hangsúlyozta, hogy a szakma és a döntéshozói oldal soha nem volt ennyire távol egymástól, s hogy az új típusú szerek okozta kihívásra csak drogpolitikai paradigmaváltással lehet válaszolni, „s az a jó döntéshozó, aki ezeket a hangokat meghallja!”

A fórum délutáni programja zártkörűen folytatódott, a prevenció, az ártalomcsökkentő, a kezelés-ellátás és a drogpolitikai munkacsoportokban. A szakemberek közti, szubjektív beszámolókra épülő, *élő jelentések* írott változatát a KCKT kutatási munkacsoportja készíti el, Paksi Borbála vezetésével.

Kábítószerügyi Civil Koordinációs Testület